

lom kérdésében. A félreértés abból adódott, hogy a holland puritán mozgalom nem párosult az episzkopális egyházkermányszati rendszer támadásával, mint Angliában. Basirius ezért egy téves képet rajzolt a fejedelemnek Apáczairól, olyan eszméket tulajdonított neki, melyeket ő nem képviselt. Petrőczy nem erről az oldalról világítja meg a kérdést, hanem arra törekszik, hogy Basirius levelezése alapján mentse fel az angol professzort a haszonleső udvaronc vádjá alól, mellyel az

Apáczait védelmezők tábora illette (Szabó Magda, Páskándi Géza). Ezáltal akarta árnyalni a magyar protestáns köztudatban élő negatív megítélést.

A fentiek alapján örömmel ajánlom az érdeklődők figyelmébe a Puritanizmus-kutató Intézet új kötetét, mert sok kérdésben előbbre viszi az európai kultúra- és egyháztörténet e fontos korszakának megismerését.

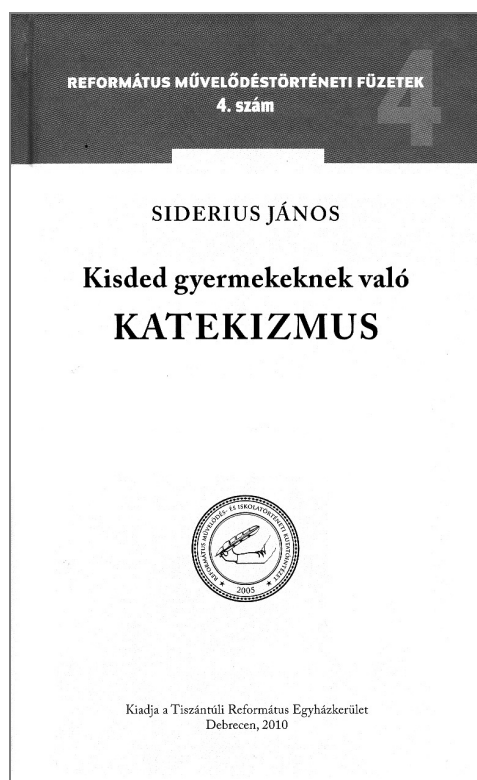
Geréb Zsolt

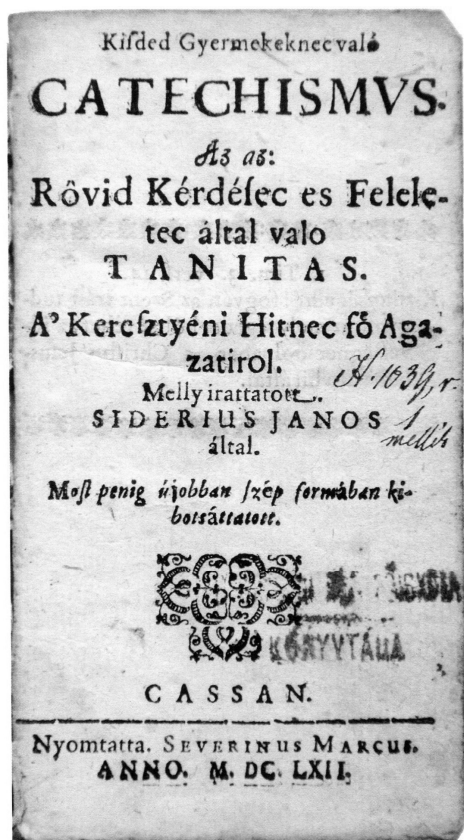
Siderius János: Kisded gyermekeknek való katekizmus.

A szöveget gondozta, jegyzetekkel ellátta és a bevezető tanulmányt írta Győri L. János. Református Művelődéstörténeti Füzetek, 4. szám. A Református Művelődés- és Iskolatörténeti Kutatóintézet kiadványa. Kiadja a Tiszántúli Református Egyházkerület, Debrecen 2010, 96 old. ISBN 978-963-88488-2-6

Győri János gondozásában és bevezető tanulmányával megjelenő kötet nem más, mint az utókor tisztelete egy olyan alkotás előtt, mely 1597-től kezdve (ekkor nyomtatták ki először Debrecenben) a 18. század utolsó harmadáig meghatározó eleme volt az alsóbb osztályok tananyagának. Csak a konfirmáció elterjedésével szorult háttérbe, amikor helyét fokozatosan átveszi a Heidelbergi Káté.

A nemrég megjelent kötet hármas tagolású. Első részében Győri János tanulmányát találjuk, melyben Siderius János kátéjának művelődéstörténeti jelentőségéről ír. A katekizmus jelentésének tisztázása után a reformáció korában betöltött szerepéről, majd a reformáció századában keletkezett magyar nyelvű káték-ról olvashatunk. Ezután magáról a Siderius-kátéről, annak 33 újabb kiadásáról és időtálló tulajdonságairól, felosztásáról és tartalmi ismertetéséről ír a szerző, a tanulmány befejező részében pedig a különböző kiadások függelékének változatosságáról és a szövegekölés elveiről.

A második részben magának a 84 kérdés-feleletből álló káténak a mai helyesírás szerinti szövege található. Az eredetiben sem a lapok, sem pedig a kérdések nem voltak megszámozva. Ezt a könnyebb tájékozódás érdekében a megfelelő formában (szögletes zárójelben) bejelölték. Az eredeti kiadásban a szentírási hivatkozások széljegyzet formájában találhatók, az átiratban pedig a feleletek után olvashatók.

A kötet végén található a káté fotómásolata. A több kiadás közül a választás az 1662-es kassai kiadásra esett, azért, mert ez volt a legjobb állapotban megmaradt, legolvashatóbb teljes példány.

„A korszak kutatóin túl szeretettel ajánlom lelkészeinknek, hitoktatóinknak és mindazoknak, akik magyar reformátusság szellemi-lelki öröksége iránt érdeklődnek.” (Részlet az ajánlásból.)

Péter Csaba